

**Uchwała Nr XXXVIII/405/2022
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 29 marca 2022 r.**

w sprawie przyjęcia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025.

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 218, 24), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 oraz z 2021 r. poz. 2469), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) w związku z art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956, 2469) oraz w związku z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 poz. 2469) z uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się:

1) Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały,

2) Harmonogram realizacji w 2022 r. Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025 stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

2. Harmonogram realizacji Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025 w kolejnych latach jego obowiązywania będzie przyjmowany corocznie przez Radę Miejską w Stargardzie najpóźniej z chwilą uchwalenia budżetu na dany rok.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXIV/374/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Stargard.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Michał Bryła

Opinia Nr 22/2022
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym
RADCA PRAWNY

mgr Jolanta Chojnicka-Grabarz

Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXVIII/405/2022
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 29 marca 2022 r.

Stargard



**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2022 -2025**

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2022-2025 r.

SPIS TRESCI	Str.
WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	4
1. Charakterystyka problemów	4
2. Zasoby instytucjonalne i przyjęte rozwiązania	10
II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	13
1. Główne strategie Programu	13
2. Zadania Miasta – cele, sposoby i koszty realizacji, podmioty odpowiedzialne, wskaźniki	13
III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU	18
1. Źródła finansowania	18
2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie	18
3. Koordynacja realizacji Programu	19

WSTĘP

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ***prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*** należą do zadań własnych gminy a ich realizacja powinna być oparta o określone programy.

Dotychczasowe działania podejmowane przez Gminę – Miasto Stargard w ww. dziedzinach, niejednokrotnie pokrywające się cele i metody ich realizacji mające charakter interdyscyplinarny, dają podstawę do przyjęcia jednego ***Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.***

Niniejszy Program określa zadania Miasta w przedmiotowych obszarach, a także ich cele, metody realizacji i szczegółowy harmonogram podejmowanych działań, tworząc tym samym spójną strategię w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, kompatybilną z działaniami dotyczącymi wspierania rodziny określonymi w art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z zadaniami z zakresu zdrowia publicznego określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Wytyczenia kierunków działań przyjętych w Programie dokonano w oparciu o diagnozę problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w Stargardzie, do przeprowadzenia której wykorzystano przede wszystkim dane ze stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się niniejszą tematyką. Analizie poddano także tendencje wynikające z danych ogólnopolskich raportów oraz badań przeprowadzanych m.in. przez: Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Przy tworzeniu Programu brano pod uwagę jego zgodność z takimi dokumentami strategicznymi jak: Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, a także Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021-2027.

I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW

1.1. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków

Nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych stanowi obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Uzależnienie skutkuje nie tylko problemami zdrowotnymi, ale także problemami dotyczącymi utrzymania prawidłowych relacji w rodzinie i środowisku (tj. problem przemocy w rodzinie, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, zakłócenia porządku publicznego), problemy z odnalezieniem się na konkurencyjnym rynku pracy, problemy z regulowaniem zobowiązań finansowych (w tym w szczególności zaciągniętych kredytów). Alkohol i narkotyki powodują negatywne skutki nie tylko dla osób, które po nie sięgają, ale przede wszystkim wyrządzają szkodę całej rodzinie. Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) kształtują się następująco:

Wyszczególnienie		W Polsce ok. 38 mln mieszkańców	W Stargardzie ok. 68 tys. mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 760 tys.	ok. 1 360
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,52 mln	ok. 2 720
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,52 mln	ok. 2 720
Liczba osób pijących szkodliwie	5-7% populacji	1,9-2,66 mln	3 400-4 760

Z danych PARPA za 2020 r. wynika, że średnie roczne spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca w litrach w przeliczeniu na 100% alkohol wyniosło w Polsce 9,6 litra (w roku 2019 było to 9,78 litra, a w roku 2018 – 9,55 litra).

Na przełomie 2018 i 2019 r. Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii przeprowadziła badanie "Młodzież 2018"¹. Badanie objęło próbę młodzieży szkolnej (18 lat) w 80 dziennych szkołach - liceach,

¹ "Młodzież 2018" Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2019 r.

technikach i zasadniczych szkołach zawodowych. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2018 roku: 74% uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% - wódkę i inne mocne alkohole, a 43% - wino². W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie piwo piło 80% chłopców i 70% dziewcząt. Najwięcej młodzieży, która nie pije piwa, jest w liceach ogólnokształcących (30%) i profilowanych zawodowych lub technicznych (34%). Wśród młodzieży szkolnej wino jest alkoholem najmniej popularnym. Spożycie wina wśród dziewcząt na miesiąc przed badaniem wyniosło 53%, natomiast wśród chłopców - 31%. Po mocne alkohole częściej sięgają uczniowie niż uczennice. W ostatnim miesiącu przed badaniem wódkę piło 65% chłopców i 60% dziewcząt. Najwyższe odsetki uczniów pijących wódkę odnotowano wśród uczniów liceów ogólnokształcących (62%) oraz techników (64%). Z sondażu wynika, że co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 44% uczniów. Odsetek badanych, którym zdarzyło się to co najmniej trzykrotnie, wyniósł 13%. Do upicia się częściej przyznawali się chłopcy (50%) niż dziewczęta (39%).

Według ostatnich badań przeprowadzonych w 2019 r. w ramach międzynarodowego projektu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD)³ zrealizowanych na próbie reprezentatywnej uczniów w wieku 15-16 lat oraz uczniów w wieku: 17-18 lat naszego kraju, napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, podobnie jak ma to miejsce w świecie dorosłych. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów ze starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów w wieku 15-16 lat i 18,8% uczniów w wieku 17-18 lat. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych.

Badanie ESPAD zrealizowano w Polsce już siedmiokrotnie: w 1995 r., w 1999 r., w 2003 r., w 2007 r., w 2011, w 2015 r. oraz w 2019 r. Ostatnie również potwierdziło pozytywne tendencje ujawnione w poprzednich badaniach. Rozpowszechnienie picia wykazuje trend spadkowy. W ostatnich latach podobnie jest z piciem ekscesywnym (prowadzącym do upicia). Spada liczba uczniów badanych deklarujących łatwy dostęp do napojów alkoholowych, zmniejsza się ekspozycja na propozycje alkoholu oraz zakupy napojów alkoholowych. Badani w coraz większych odsetkach oceniają picie alkoholu jako zachowanie ryzykowne i powoli przeformułują swoje entuzjastyczne oczekiwania wobec alkoholu. Dynamika wszystkich tych tendencji pozostawia jednak w opinii badaczy wiele do życzenia. Mimo tendencji

² Dane dot. spożycia alkoholu przez młodzież na podstawie Artur Malczewski "Młodzież a substancje psychoaktywne" w: "Młodzież 2018", Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2019 r.

³ „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.” Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Janusz Sierosławski, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2020 r.

spadkowej wskaźników picia alkoholu, rozpowszechnieniu picia w tej grupie daleko jeszcze do spełnienia postulatów abstynencyjnego paradygmatu profilaktyki adresowanej do niepełnoletnich. Biorąc pod uwagę coraz bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich pociechy można obawiać się o trwałość pozytywnego trendu w rozpowszechnieniu picia przez młodzież.

Wyniki tych samych badań wskazują jednocześnie na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych niż legalnych, zwłaszcza alkoholu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37% starszych uczniów. Na drugim miejscu po względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów młodszych jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów starszych - ecstasy (5,1%).

Wyniki ostatnich badań ogólnopolskich z lat 2018/2019 dotyczących skali używania substancji psychoaktywnych przeprowadzonych w populacji generalnej tylko potwierdzają, że używanie narkotyków jest w Polsce o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych⁴. Według danych z tych badań odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku przed badaniem jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu odnotowano na poziomie 79,9%, podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata). Według badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8 % badanych w wieku 15-34 lata. Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7% w przypadku wskaźnika używania kiedykolwiek w życiu. Analizując używanie marihuany i haszyszu w ciągu ostatniego miesiąca przed badaniem odnotowano 2% badanych używających tej substancji (15-64 lata). Jednakże w młodszych grupach wiekowych odsetek ten jest o wiele wyższy i wynosi 4,4% (15-24 lata) oraz 3,9% (25-34 lata).

Wyniki badania ESPAD⁵ również potwierdzają, iż najbardziej rozpowszechnione jest wśród uczniów eksperymentowanie z marihuaną i haszyszem (21,4% wśród uczniów młodszych oraz 37,2% wśród uczniów starszych). Na drugim miejscu odnotowujemy zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (15,1% wśród uczniów w wieku 15-16 lat oraz 18,3% wśród uczniów w wieku 17-18 lat). Na trzecim miejscu ułożyły się substancje wziewne (8,6% wśród uczniów młodszych oraz 6,9% wśród uczniów starszych). Wśród uczniów młodszych co najmniej 3% rozpowszechnienie osiągnęły jeszcze leki przeciwbólowe

⁴ „Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020” Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2020 r.

⁵ „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.” Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Janusz Sierosławski, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2020 r.

w celu odurzania się (6,6%), amfetamina (4,2%), ecstasy (3,3%), LSD lub inne halucynogeny (3,2%), metamfetamina (3,0%). Wśród starszych uczniów analogiczna lista środków, których używało kiedykolwiek w życiu, co najmniej 3% badanych, obejmuje leki przeciwbólowe w celu odurzania się (5,9%), ecstasy (5,1%), amfetaminę (4,7%), LSD lub inne halucynogeny (4,2%) oraz kokainę (3,1%). W przypadku większości substancji rozpowszechnienie eksperymentowania jest wśród starszej młodzieży podobne lub trochę wyższe niż w młodszej grupie. Tylko do doświadczeń z substancjami wziewnymi częściej przyznają się młodszy uczniowie.

Z kolei do używania „dopalaczy”, chociaż raz w życiu, w roku 2019 przyznało się 5,2% uczniów młodszych i 5,3% uczniów starszych. W czasie 12 miesięcy przed badaniem po substancje te sięgało 3,6% uczniów w wieku 15-16 lat i 3,5% uczniów w wieku 17-18 lat. Natomiast w czasie ostatnich 30 dni po substancje te sięgało tylko nieco ponad 2,5% uczniów młodszych oraz 2,2% uczniów starszych. W latach 2011 - 2019 w obu grupach utrzymuje się trend spadkowy dwóch pierwszych wskaźników oraz stabilizację w zakresie używania w czasie ostatnich 30 dni.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie i Straży Miejskiej w Stargardzie w zakresie przestępstw i wykroczeń popełnionych pod wpływem substancji psychoaktywnych

W 2020 r. funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie ujawnili 309 osób, które kierowały pojazdami pod wpływem alkoholu. W przypadku przestępstw związanych z narkotykami policjanci wszczęli 104 postępowania. Natomiast Straż Miejska dokonując w 2020 r. systematycznych kontroli miejsc, w których obowiązuje zakaz spożywania alkoholu podczas czynności służbowych zastosowała środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia w stosunku do 42 osób, a mandatem karnym ukarała 172 osoby, które dopuściły się wykroczenia w postaci złamania zakazu spożywania alkoholu w tychże miejscach.

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem rodzin doświadczających problemów uzależnień przedstawiają się następująco:

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia z powodu:			
- alkoholizmu,	77	63	60
- narkomanii.	5	4	4
Liczba osób, wobec których działania podejmowała Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie:			
- wszczęcia postępowania o leczenie odwykowe,	113	70	88
- skierowania wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.	24	25	13
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia korzystających z:			
- pomocy psychoterapeutycznej w zakresie uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,	324	337	295

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2022-2025 r.

- pomocy psychoterapeutycznej z zakresu uzależnienia od narkotyków.	17	34	11
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholii i Współuzależnienia, którzy ukończyli leczenie.	78	68	70
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholii i Współuzależnienia, którzy przerwali leczenie.	101	71	49
Liczba osób, które skorzystały z pomocy Punktu profilaktyczno – konsultacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin, prowadzonego przez Stowarzyszenie MONAR.	250	240	301

Liczba uczniów objętych programami profilaktycznymi realizowanymi w stargardzkich szkołach podstawowych w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021.

Rok szkolny	Programy profilaktyczne	Liczba osób biorących udział w programie
2019/2020	Program „Spójrz Inaczej na agresję”	3.724 (szkoła podstawowa)
	Program „Spójrz Inaczej”	5.975 (szkoła podstawowa)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	1.692 (szkoła podstawowa)
2020/2021	Program „Spójrz Inaczej na agresję”	5.454 (szkoła podstawowa)
	Program „Spójrz Inaczej”	3.409 (szkoła podstawowa)

1.2. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu przemocy domowej

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które dotyka każdą grupę społeczną. Niemniej jednak czynnikiem sprzyjającym przemocy jest ubóstwo i alkoholizm. Głównie w tych rodzinach dochodzi do tzw. przemocy gorącej, mającej gwałtowny przebieg, objawiającej się wybuchami agresji, brutalnością. W tych przypadkach najczęściej interweniuje Policja i te rodziny trafiają do statystyk. Natomiast w rodzinach o wysokim statusie społecznym najczęściej dochodzi do tzw. przemocy chłodnej, bardziej wyrafinowanej, niepozostawiającej śladów. W tych przypadkach Policja interweniuje znacznie rzadziej. Rodziny te są mniej dostępne z zewnątrz. Nie korzystają z pomocy społecznej, leczą się prywatnie, przez sąsiadów postrzegane są często jako wzorcowe. Przemoc w rodzinie ma najczęściej postać przemocy fizycznej i psychicznej, a w dalszej kolejności materialnej i seksualnej.

W Polsce nie ma ogólnokrajowego, jednolitego systemu zbierania danych na temat przemocy w rodzinie. Oficjalne statystyki prowadzone przez Komendę Główną Policji (KGP) obejmują wyłącznie zgłoszone przypadki, czyli takie, w których doszło do interwencji domowej i sporządzenia tzw. Niebieskiej Karty. Przygotowany w 2019 roku Raport Kantar Polska pn.: „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazuje, że według Polaków przemoc w rodzinie jest częstym zjawiskiem, gdyż w opinii ankietowanych niemal co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia. 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy a 10% raz. Przemoc w rodzinie jest w naszym kraju zjawiskiem częstym i w dużym stopniu niedoszacowanym, bo wiele jej przypadków nie wychodzi na jaw. Najpowszechniejszą formą przemocy jest przemoc psychiczna. W ostatnim roku przemocy psychicznej doświadczyło 29% badanych. Na przełomie całego życia 40%

badanych przyznaje, że doświadczyło tej formy przemocy więcej niż raz w życiu. Natomiast co czwarty Polak (23%) doświadczył kiedykolwiek przemocy fizycznej, niemniej jednak na wielokrotne doznawania przemocy wskazało 16% osób. W ostatnim roku tej formy przemocy doświadczyło 14% badanych. Przy czym badania pokazały, że osoby, które deklarowały, że doznały w swoim życiu przemocy fizycznej, wskazywały najczęściej, iż doświadczenie to miało miejsce wiele lat temu, najprawdopodobniej w dzieciństwie. Przemoc ekonomiczna dotknęła 13% badanych jednak oszacowanie ogólnej skali tego zjawiska jest trudne. 5% badanych stwierdziło, że doświadczyło przemocy seksualnej, co zdaniem ekspertów jest liczbą mocno zaniżoną. Ten rodzaj przemocy rzadko wychodzi na jaw, gdyż jest to temat wstydlivy, a ponadto wiedza o przemocy seksualnej jest bardzo niska i często zachowania będące jej przejawem nie są tak postrzegane. Zdaniem autorów Raportu warto zaznaczyć, że różne formy przemocy współwystępują i trudno mówić o nich, jak o oddzielnych zjawiskach. Przemocy w rodzinie najczęściej doświadczają kobiety i dzieci, choć dotyczy ona także mężczyzn. Na przemoc najbardziej narażone są osoby, które doświadczyły jej w dzieciństwie. Jeżeli chodzi o sprawców przemocy to 30% badanych potwierdza bycie sprawcą przemocy w rodzinie. Jednokrotnym sprawcą 9%, kilkukrotnym sprawcą 17% i wielokrotnym sprawcą 3%. Wynika z tego, że ponad 9 mln Polaków przyznaje się do stosowania przemocy w rodzinie, a około 6 mln było w takiej sytuacji kilku lub wielokrotnie. Do stosowania przemocy psychicznej przyznało się najwięcej osób (24%), w dalszej kolejności do fizycznej (11%), a w najmniejszym zakresie do ekonomicznej (5%) i seksualnej (2%).

Według sprawców przemocy alkohol towarzyszy stosowaniu przemocy, ale rzadziej niż powszechnie się uważa. Z kolei, z perspektywy policji daje się zauważyć, że podczas świąt, gdy ludzie częściej spożywają alkohol, to zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie jest więcej.

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem osób i rodzin dotkniętych przemocą przedstawiają się następująco:

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji.	1.185	1.713	2.591
Liczba rodzin, dla których głównym powodem udzielenia pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej była przemoc w rodzinie.	17	8	16
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego.	208	218	249
Liczba zamkniętych postępowań dotyczących Niebieskiej Karty w związku z niestwierdzeniem przemocy.	40	31	30
Liczba rodzin, które zostały objęte pomocą przez Zespół psychologów i terapeutów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.	186	258	186
Liczba porad udzielonych przez Przychodnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, w tym osobom:	5.178	5.397	4.115
- uzależnionym, w tym stosującym przemoc,	2.857	3.232	1.490
- współuzależnionym, w tym doświadczającym przemocy.	2.321	2.165	2.625
Liczba osób korzystających z Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym:	34	43	40

- osoby dorosłe, - dzieci.	25 kobiet 9	29 kobiet 14	24 kobiety 16
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego.	102	168	155

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

2.1. Zasoby instytucjonalne

Instytucje i organizacje pozarządowe realizujące w Stargardzie zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie:

1. **Rada Miejska i jej Komisje** – zajmują się wytyczaniem kierunków i priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.
2. **Prezydent Miasta** – inicjuje oraz realizuje kierunki i priorytety wytyczone przez Radę Miejską.
3. **Wydział Polityki Społecznej** – inicjuje kierunki oraz odpowiada bezpośrednio za koordynację Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. **Prokuratura Rejonowa** – zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu lub narkotyków, a także przemocy w rodzinie.
5. **Sąd Rejonowy** – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzi postępowania karne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. **Komenda Powiatowa Policji** – kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego i przemocy w rodzinie, prowadzi akcje edukacyjne i profilaktyczne.
7. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** – wykonuje pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia, udziela pomocy materialnej, psychologiczno – terapeutycznej, pomocy prawnej.
8. **Straż Miejska** – kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi działania profilaktyczne z zakresu uzależnień w szkołach.
9. **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, podejmuje działania w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej, dokonuje kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami

ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

10. **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
11. **Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia** – realizuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
12. **Placówki oświatowe** – realizują w ramach profilaktyki I-rzędowej i II-rzędowej programy w formie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
13. **Placówki służby zdrowia** – świadczące pomoc medyczną osobom mającym powyższe problemy i ich rodzinom.
14. **Podmioty prowadzące działalność sportową** - realizują w ramach profilaktyki I-rzędowej i II-rzędowej programy w formie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
15. **Organizacje pozarządowe oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie współpracujące z Miastem:**
 - 1) **Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA”** – stwarza środowisko alternatywne dla abstynentów i ich rodzin, umożliwia spotkania grup samopomocowych (AA – anonimowych alkoholików, Al-Anon – dla osób współuzależnionych).
 - 2) **Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej:**
 - prowadzi **Centrum Socjalne Caritas**, które zapewnia miejsca noclegowe, schronienie i pomoc terapeutyczną w **Gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia**, realizuje działania skierowane do osób bezdomnych z problemem alkoholowym,
 - prowadzi **Centrum Integracji Społecznej**,
 - prowadzi działania wspierające rozwiązywanie problemów uzależnień osób bezdomnych poprzez prowadzenie przez terapeutę poradnictwa i programów profilaktycznych w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
 - 3) **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie** – prowadzi placówki wsparcia dziennego.
 - 4) **Chorągiew Zachodniopomorska ZHP Hufiec Stargard** – prowadzi placówkę wsparcia dziennego.
 - 5) **Stowarzyszenie „Potrzebny Dom”** – realizuje działania związane z profilaktyką skierowane do dzieci i młodzieży.

6) **Stowarzyszenie MONAR** - prowadzi punkt profilaktyczno – konsultacyjny dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin, którego oferta skierowana jest do osób:

- z problemem narkotykowym tj. eksperymentujących z narkotykami, nadużywających narkotyków oraz uzależnionych od narkotyków,
- uzależnionych utrzymujących abstynencję od substancji psychoaktywnych,
- współuzależnionych tj. rodziców, rodzeństwa, partnerów i innych pozostających w bliskich relacjach z osobami używającymi narkotyków.

2.2. Wypracowane dotychczas rozwiązania

W wyniku wieloletnich działań prowadzonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie udało się stworzyć system oparty o interdyscyplinarną współpracę instytucji i organizacji działających na terenie miasta, obejmujący wszystkie obszary działania, tj.:

- 1) obszar profilaktyki,
- 2) obszar interwencji,
- 3) obszar integracji.

W obszarze profilaktyki podejmowane są działania zarówno skierowane do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Uczniowie stargardzkich szkół podstawowych uczestniczą w edukacyjnych programach profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, niosących za sobą wiedzę na temat prawidłowych postaw społecznych, asertywnych zachowań, dokonywania odpowiednich wyborów, właściwego zagospodarowania czasu wolnego. Nabyte umiejętności mogą natomiast realizować m.in. poprzez szereg zajęć pozalekcyjnych realizowanych w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Do dorosłych mieszkańców miasta kierowane są natomiast kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości na temat niniejszych problemów i dostarczanie informacji o dostępnej w Stargardzie ofercie pomocowej.

W obszarze interwencji kładziony jest natomiast nacisk nie tylko na kompleksowość oferty pomocowej ze względu na jej rodzaj, ale także ze względu na objęcie nią całej rodziny, w której występuje dany problem. Rodzina ma możliwość skorzystania z kompleksowej pomocy: psychologicznej i psychoterapeutycznej (m.in. wsparcia i terapii dla ofiar przemocy, terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci), oraz pomocy socjalnej (m.in. miejsc schroniskowych, ciepłych posiłków, odzieży).

Natomiast działania podejmowane w obszarze integracji mają służyć osobom doświadczającym niniejszych problemów w powrocie do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Szczególnego znaczenia nabiera tutaj działalność Centrum Integracji Społecznej zapobiegająca wykluczeniu społecznemu niniejszych osób.

Skutecznemu wykorzystaniu tego systemu ma służyć wdrożony w 2003 r. Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który jest priorytetowym zadaniem Miasta. Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” jest inicjatywą mającą na celu wsparcie dziecka i rodziny, służące zapobieganiu

sytuacjom kryzysowym oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Obszar „Szkoła” obejmuje zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć. Zarówno zajęcia sportowe jak i specjalistyczne mają na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w inny atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali społecznych zachowań uczniów, agresji, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży. W obszarze „Rodzina” podejmowane są działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin poprzez działalność specjalnego Zespołu psychologów i terapeutów funkcjonującego w MOPS. Obszar „Środowisko” to działalność 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych, Miejskiej Grupy Konsultacyjnej i Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca tych zespołów jest oparta na współdziałaniu właściwych instytucji i wykorzystaniu dostępnych ofert pomocy oraz ma zapobiec powieleniu się wsparcia udzielanego przez te instytucje. W konsekwencji pomoc udzielona osobom potrzebującym ma być kompleksowa, szybka i skuteczna.

II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. GŁÓWNE STRATEGIE PROGRAMU

- 1.1. Rozwijanie istniejącego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz problemem przemocy w kierunku jego kompleksowości i interdyscyplinarności.
- 1.2. Wzmocnienie i rozszerzenie oddziaływań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 1.3. Wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz zjawiska przemocy w rodzinie.

2. ZADANIA MIASTA – CELE, SPOSOBY I KOSZTY REALIZACJI, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, WSKAŹNIKI

2.1. ZADANIE: Podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Cel:

- 1) zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków oraz osobom pijącym szkodliwie i osobom eksperymentującym z narkotykami odpowiedniej oferty w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- 2) poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

Metody realizacji:

- 1) Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) realizacja działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
- 3) zapewnienie funkcjonowania punktu profilaktyczno – konsultacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin,
- 4) zapewnienie działań skierowanych do abstynentów i ich rodzin oraz możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w grupach samopomocowych,
- 5) realizacja programu edukacyjno-motywacyjnego dla osób nietrzeźwych z terenu Miasta Stargard za pośrednictwem Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Szczecinie.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób zmotywowanych przez MKRPA do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych,
- 4) liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym.

2.2. ZADANIE: Udzielanie rodzinom, w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cel:

- 1) zapewnienie rodzinom interdyscyplinarnej, kompleksowej, szybkiej i skutecznej pomocy, w tym w szczególności w zakresie zatrzymania występującej w nich przemocy,
- 2) poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i osób dorosłych, członków rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.

Metody realizacji:

- 1) prowadzenie programów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności w placówkach wsparcia dziennego,
- 2) zapewnienie poradnictwa i pomocy psychologiczno – terapeutycznej osobom pozostającym w kryzysie m.in. z powodu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Zespołu psychologów i terapeutów,

a także prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla Rodziców” – w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”,

- 3) zapewnienie funkcjonowania Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia z powodu przemocy w rodzinie i problemów dotyczących uzależnień,
- 4) zapewnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób współuzależnionych uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób doznających przemocy, w tym dzieci, korzystających z różnych form pomocy oferowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy,
- 3) liczba osób lub rodzin objętych pomocą interdyscyplinarną,
- 4) liczba osób lub rodzin, w których dzięki udzielonej pomocy interdyscyplinarnej w ramach procedury Niebieska Karta została zatrzymana przemoc.

2.3. ZADANIE: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych.

Cel:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w zakresie problemów alkoholowych oraz problemu narkomanii i promowanie zdrowego stylu życia,
- 2) umożliwienie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w różnorodnych formach działań profilaktycznych.

Metody realizacji:

- 1) organizowanie i realizowanie edukacyjnych, rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu problemów przemocy oraz uzależnień dla dzieci i młodzieży,
- 2) zapewnienie innych działań związanych z profilaktyką dotyczącą przedmiotowych obszarów kierowaną w szczególności do dzieci i młodzieży oraz osób starszych (np. zajęcia, warsztaty, kolonie, półkolonie),
- 3) realizacja zajęć pozalekcyjnych w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”,
- 4) podejmowanie, w tym wraz z innymi podmiotami, przedsięwzięć mających na celu promocję zdrowego stylu życia i edukację społeczną np. kampanie informacyjno - edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Wskaźniki:

- 1) liczba i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych, kampanii, warsztatów itp. skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 2) liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych oraz w zajęciach pozalekcyjnych,
- 3) liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach z zakresu promocji zdrowego stylu życia i edukacji społecznej,
- 4) liczba zorganizowanych spotkań, kampanii itp.

2.4. ZADANIE: Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii.

Cel:

- 1) zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji i osób w realizację zadań wynikających z niniejszego Programu,
- 2) propagowanie modelu interdyscyplinarnej formuły współpracy przy realizacji zadań przez poszczególne podmioty.

Metody realizacji:

- 1) prowadzenie działań mających na celu rozwiązywanie problemów bezdomności osób uzależnionych,
- 2) organizowanie szkoleń oraz superwizji dla osób realizujących zadania określone w Programie np. nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników służby zdrowia, a także innych instytucji i organizacji oraz udział ww. osób w lokalnych i ponadlokalnych konferencjach organizowanych z zakresu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- 3) wspieranie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem FAS,
- 4) zapewnienie modelu interdyscyplinarnej pracy poprzez działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych i Miejskiej Grupy Konsultacyjnej w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.

Wskaźniki:

- 1) liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów, które włączyły się w poszczególne przedsięwzięcia, w tym liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację działań,
- 2) liczba przeszkolonych osób.

2.5. ZADANIE: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom

do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel: przeciwdziałanie i eliminowanie przypadków naruszeń prawa związanych ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych.

Metody realizacji: Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz podejmowanie stosownych interwencji w przypadku ujawnienia przypadków naruszenia przepisów ustawy.

Wskaźnik: liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2.6. ZADANIE: Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Cel: pomoc osobom zmarginalizowanym społecznie w powrocie do normalnego życia.

Metody realizacji: wspieranie prowadzenia działalności Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźniki:

- 1) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej,
- 2) liczba i rodzaj grup prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej,
- 3) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej po zakończeniu programu reintegracji społeczno – zawodowej, którzy podjęli zatrudnienie.

2.7. ZADANIE: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.

Cel: zmniejszenie skali wykluczenia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin.

Metody realizacji: wsparcie rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie – pomoc finansowa (zasiłki przewidziane przez przepisy z zakresu pomocy społecznej) i pozafinansowa (praca socjalna).

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia materialnego,
- 2) liczba osób uzależnionych i współuzależnionych poddanych reintegracji, w tym poprzez pracę socjalną,

- 3) liczba i rodzaje zastosowanych form oddziaływań włączających te osoby do lokalnej społeczności.

III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

1. Źródła finansowania

- 1.1. Źródłem finansowania Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2022 są przede wszystkim dochody własne z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz dochody z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki). Ponadto realizacja zadań jest finansowana z innych dochodów własnych Miasta.
- 1.2. Dodatkowo w miarę możliwości pozyskiwania pokrycie wydatków związanych z realizacją Programu mogą stanowić środki pozabudżetowe, takie jak np. fundusze unijne, dotacje z fundacji, dotacje z budżetu państwa.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie:

- 2.1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie przysługuje wynagrodzenie:
- 1) w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji,
 - 2) w wysokości 6,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę:
 - a) za przeprowadzenie wywiadu,
 - b) za przygotowanie się do sprawy oraz reprezentowanie Komisji przed sądem w postępowaniu dotyczącym konkretnej sprawy od momentu pierwszego posiedzenia sądu do wydania orzeczenia,
 - 3) w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za dokonanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, stanowiące pokrycie kosztów związanych z kontrolą.
- 2.2. Przewodniczącemu i Zastępcy Przewodniczącego Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniu Komisji.
- W pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio zasady określone w ust. 2.1 pkt 2 i 3.
- 2.3. Przez minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 oraz 2.2, należy rozumieć minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia

10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r., poz. 2207), które w 2022 r. wyniesie 3.010 zł (słownie: trzy tysiące dziesięć złotych) brutto.

- 2.4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 1 i ust. 2.2 wypłacane jest na podstawie listy obecności.
- 2.5. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 2 lit. a, wypłacane jest na podstawie dostarczonej przez członka Komisji karty informacyjnej z przeprowadzonego wywiadu.
- 2.6. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 2 lit. b, wypłacane jest na podstawie sporządzonej przez członka Komisji pisemnej informacji, zawierającej terminy posiedzeń w danej sprawie, w których uczestniczył członek Komisji, dane osoby, której sprawa dotyczyła, dane na temat rozstrzygnięcia sądu.
- 2.7. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 3, wypłacane jest na podstawie protokołu z przeprowadzonej kontroli.

3. Koordynacja realizacji Programu

Koordynacja realizacji Programu należy do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Stargardzie, w szczególności do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Stargardzie.

Załącznik nr 2 do uchwały XXXVIII/405/2022
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 29 marca 2022 r.

**HARMONOGRAM REALIZACJI W 2022 R. MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022 – 2025**

Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji	Osoba lub instytucja odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I.	Podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.	<p>1. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (m.in. wynagrodzenia członków Komisji, biegłych oraz Sekretarza Komisji, koszty postępowań sądowych, koszty szkoleń członków Komisji).</p> <p>2. Realizacja działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.</p> <p>3. Zapewnienie funkcjonowania punktu profilaktyczno – konsultacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin.</p> <p>4. Zapewnienie działań skierowanych do abstynentów i ich rodzin oraz możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w grupach samopomocowych.</p>	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski, podmiot wykonujący działalność leczniczą</p> <p>Urząd Miejski, organizacja pozarządowa</p> <p>Urząd Miejski, organizacja pozarządowa</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>178.000</p> <p>30.000</p> <p>40.000</p> <p>50.000</p>	<p>Cel operacyjny nr 2 uzależnienie od alkoholu zadanie nr 5</p> <p>Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 7</p> <p>Cel operacyjny nr 2 uzależnienia od narkotyków zadanie nr 1,4,5.</p> <p>Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 7</p> <p>Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 7</p>
		5. Realizacja programu edukacyjno-motywacyjnego dla osób nietrzeźwych z terenu Miasta Stargard za pośrednictwem Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Szczecinie.	Urząd Miejski, Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień	cały rok	31.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 7

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
II.	<p>Udzielanie rodzinom, w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.</p>	1. Prowadzenie programów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności w placówkach wsparcia dziennego.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	cały rok	115.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom Zadanie nr 5
		2. Zapewnienie poradnictwa i pomocy psychologiczno – terapeutycznej osobom pozostającym w kryzysie m.in. z powodu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Zespołu psychologów i terapeutów, a także prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez prowadzenie „Szkoła dla Rodziców” – w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	422.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 6
		3. Zapewnienie funkcjonowania Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia z powodu przemocy w rodzinie i problemów dotyczących uzależnień.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	458.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 6
		4. Zapewnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	Koszty uwzględnione w pkt. II.2.	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 6
III.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych</p>	1. Organizowanie i realizowanie edukacyjnych, rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu problemów przemocy oraz uzależnień dla dzieci i młodzieży, takich jak np.: „Spójrz Inaczej”.	Urząd Miejski, inne podmioty zajmujące się działalnością profilaktyczną	wg potrzeby	6.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1 i 4

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		2. Zapewnienie innych działań związanych z profilaktyką dotyczącą przedmiotowych obszarów kierowaną w szczególności do dzieci i młodzieży oraz osób starszych (np. zajęcia, warsztaty, kolonie, półkolonie).	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, inne podmioty zajmujące się działalnością profilaktyczną	wg potrzeb	42.500	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1
		3. Realizacja zajęć pozalekcyjnych w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Urząd Miejski, szkoły, organizacje pozarządowe, kluby sportowe	cały rok	100.000	Cel operacyjny nr 2 -zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1 i 5 -uzależnienia od narkotyków zadanie nr 5
		4. Podejmowanie, w tym wraz z innymi podmiotami, przedsięwzięć mających na celu promocję zdrowego stylu życia i edukację społeczną np. kampanie informacyjno - edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, inne podmioty zajmujące się działalnością profilaktyczną	wg potrzeb	10.000	Cel operacyjny nr 2 -zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1 -uzależnienie od zachowań nr 1
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii.	1. Prowadzenie działań mających na celu rozwiązywanie problemów bezdomności osób uzależnionych.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	468.000	Cel operacyjny nr 2 -zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1
		2. Szkolenia oraz superwizja różnych osób realizujących zadania określone w Programie np. nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników służby zdrowia, a także innych instytucji i organizacji oraz udział ww. osób w lokalnych i ponadlokalnych konferencjach organizowanych z zakresu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.	Urząd Miejski	wg potrzeb	10.000	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1, 3 i 4
		3. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem FAS.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	4.000	Cel operacyjny nr 2 uzależnienie od alkoholu zadanie nr 1
		4. Zapewnienie modelu interdyscyplinarnej pracy poprzez działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych i Miejskiej Grupy Konsultacyjnej w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Urząd Miejski	cały rok	0	Cel operacyjny nr 2 -zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 1 i 5 -uzależnienia od narkotyków zadanie nr 5

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
V.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz podejmowanie stosownych interwencji w przypadku ujawnienia przypadków naruszenia przepisów ustawy.	Urząd Miejski, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	cały rok	Koszty uwzględnione w łącznych kosztach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cel operacyjny nr 2 uzależnienie od alkoholu zadanie nr 5
VI.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.	Wspieranie prowadzenia Centrum Integracji Społecznej.	Urząd Miejski, Centrum Integracji Społecznej utworzone przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej	cały rok	262.500	Cel operacyjny nr 2 zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom zadanie nr 7
VII.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.	Wsparcie rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie – pomoc finansowa (zasiłki przewidziane przez przepisy z zakresu pomocy społecznej) i pozafinansowa (praca socjalna).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Koszty ewentualnych zasiłków udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z obowiązującym prawem-budżet MOPS-u	Cel operacyjny nr 2 uzależnienie od alkoholu zadanie nr 5

UZASADNIENIE

W myśl z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 poz. 2469) uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r.: gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), w brzmieniu dotychczasowym, a także Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), w brzmieniu dotychczasowym - zachowują moc do dnia uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r., i są finansowane na dotychczasowych zasadach.

Zgodnie z powyższym aktualnie obowiązujący Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2022, przyjęty uchwałą Nr XXXIV/374/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 21 grudnia 2021 r., pomimo iż swoją treścią obejmuje obszar przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, nie może zachować swojej ważności po 31 marca 2022 r.

Stanowisko w niniejszej kwestii zajęło również Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, tj. instytucja, która z dniem 1 stycznia br. zastąpiła Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii. Z informacji przygotowanej przez Centrum jednoznacznie wynika, iż nie ma znaczenia czy gmina uchwalala osobne programy, czy jeden wspólny. W terminie do 31 marca br. należy przyjąć nowe uchwały w tej sprawie.

Jednocześnie w związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym i niektórych innych ustaw wydłużony został na okres 4 lat czas, na jaki mogą być przyjmowane nowe gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W związku z powyższym proponuje się przyjęcie Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025. Dotychczasowe działania podejmowane przez Gminę – Miasto Stargard w ww. dziedzinach, niejednokrotnie pokrywające się cele i metody ich realizacji mające charakter interdyscyplinarny, dają bowiem podstawę do przyjęcia jednego Programu, uwzględniającego nie tylko obszar przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, ale również przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Niniejszy projekt Programu określa zadania Miasta w przedmiotowych obszarach, a także ich cele, metody realizacji i szczegółowy harmonogram podejmowanych działań, tworząc tym samym spójną strategię w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, kompatybilną z działaniami dotyczącymi wspierania rodziny określonymi w art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z zadaniami z zakresu zdrowia publicznego określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz z działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021 – 2027.

Projekt Programu został pozytywnie zaopiniowany przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie oraz Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie.

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie niniejszej uchwały uważam za zasadne.

Z up. PREZYDENTA MIASTA


Z-ca PREZYDENTA MIASTA